

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ ТА НАУКИ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСНА РАДА
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
КЗВО ЛОР «ЛЬВІВСЬКА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ ІМЕНІ АНДРЕЯ КРУПІНСЬКОГО»

МАТЕРІАЛИ

III ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕРАКТИВНО-ІННОВАЦІЙНИХ ФОРМ НАВЧАННЯ У ЗВО МЕДИЧНОГО ПРОФІЛЮ

7 березня 2024 року

Львів
Видавництво Львівської політехніки
2024

Оргкомітет конференції:

Голова:

Кривко Ю. Я., доктор медичних наук, професор, академік НАН ВО України в.о. ректора КЗВО ЛОР «Львівської медичної академії імені Андрея Крупинського»

Заступник голови:

Неділько Р. В., кандидат наук з державного управління (доктор філософії), доцент, завідувач кафедри внутрішньої медицини та управління охороною здоров'я КЗВО ЛОР «Львівської медичної академії імені Андрея Крупинського»,

Члени оргкомітету:

Яремчук О. В., кандидат наук з державного управління (доктор філософії), асистент кафедри внутрішньої медицини та управління охороною здоров'я КЗВО ЛОР «Львівської медичної академії імені Андрея Крупинського».

Жубрид М. Т., викладач вищої категорії кафедри внутрішньої медицини та управління охороною здоров'я КЗВО ЛОР «Львівської медичної академії імені Андрея Крупинського».

Ільчишин О. В., магістр медсестринства, викладач другої категорії кафедри внутрішньої медицини та управління охороною здоров'я КЗВО ЛОР «Львівської медичної академії імені Андрея Крупинського».

Фітьо Н. Р., магістр управління та адміністрування, викладач 1 категорії кафедри внутрішньої медицини та управління охороною здоров'я КЗВО ЛОР «Львівської медичної академії імені Андрея Крупинського».

Редколегія:

Сойка Л. Д., кандидат хімічних наук, проректор з навчальної роботи КЗВО ЛОР «Львівської медичної академії імені Андрея Крупинського»

Согуйко Ю. Р., кандидат медичних наук, доцент, проректор з розвитку та міжнародних зв'язків КЗВО ЛОР «Львівської медичної академії імені Андрея Крупинського»

Стоколос-Ворончук О. О., кандидат філологічних наук, доцент, проректор з наукової роботи КЗВО ЛОР «Львівської медичної академії імені Андрея Крупинського»

Юристовська Н. Я., кандидат наук з державного управління (доктор філософії), доцент, проректор з виховної роботи КЗВО ЛОР «Львівської медичної академії імені Андрея Крупинського»

Безкоровайна У. Ю., кандидат наук з державного управління (доктор філософії), доцент, декан факультету 1 КЗВО ЛОР «Львівської медичної академії імені Андрея Крупинського»

Дуб Н. Є., кандидат наук з державного управління, доцент, декан факультету 2 КЗВО ЛОР «Львівської медичної академії імені Андрея Крупинського»

*Рекомендовано до друку вченою радою КЗВО ЛОР
«Львівська медична академія імені Андрея Крупинського»
(Протокол № 7 від 28.02.2024 року)*

Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції
М 34 (заочна форма) «Актуальні питання запровадження інтерактивно-інноваційних форм навчання у ЗВО медичного профілю» (м. Львів, 7 березня 2024 року). – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2024. – 188 с.

ISBN 978-966-941-924-8

У збірнику тез вміщено матеріали науково-практичної конференції «Актуальні питання запровадження інтерактивно-інноваційних форм навчання у зво медичного профілю» для студентів, викладачів, магістрів, молодих науковців та практикуючих медичних сестер/братів.

УДК 37.018.43:004

Відповідальність за зміст і оформлення матеріалів несуть автори та наукові керівники.

© КЗВО ЛОР «Львівська медична академія ім. А. Крупинського», 2024
© Національний університет «Львівська політехніка», 2024

КОВАЛЕНКО Н.І.

к.біол.н., доцент
Харківський національний
медичний університет

ТКАЧЕНКО М.В.

доктор філософії, доцент
Харківський національний
медичний університет

ТКАЧЕНКО І.Г.

асистент
Харківський національний
медичний університет

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У МЕДИЧНИХ ЗВО ПРИ ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ

Вступ. Сучасний розвиток медичної освіти, науки і практики зумовлюють необхідність застосовувати новітні технології в освітньому процесі. Результати навчання проявляються в знаннях, уміннях, навичках здобувачів освіти, на основі яких формуються компетенції майбутніх спеціалістів. Традиційні форми навчання, які орієнтовані на навчальний предмет і репродуктивний характер діяльності, не завжди задовольняють вимоги часу, і тому відбувається переорієнтація навчального процесу на сучасні й більш провідні форми. Одним із шляхів підвищення якості освітнього процесу є впровадження інтерактивних методів навчання, які сприяють розвитку пізнавальних і творчих здібностей здобувачів освіти [1, с. 12].

Великі можливості інтенсифікації пізнавальної діяльності студентів, підвищення інтерактивності освітнього процесу відкриває використання інформаційних технологій у навчальному процесі [2, с. 51]. Крім того, цифровізація є одним із важливих інструментів успішного виконання професійних функцій майбутніх спеціалістів і засобом формування їхньої інформаційної культури як суттєвого інструменту професійної компетентності [3, с. 37; 4, с. 412].

Розвиток інформаційно-комунікаційних технологій сприяв впровадженню дистанційної форми навчання для надання освітніх послуг. Спеціалізовані інформаційні системи, або системи управління навчанням (learning management system) активно застосовуються для дистанційної освіти [5, с. 48]. Впродовж кількох років медичні ЗВО також змушені були перейти на дистанційний режим роботи [6, с. 6; 7, с. 104]. Оскільки навчальний процес відбувався в змішаній формі, проведення лекцій та практичних занять у надзвичайних умовах було можливе завдяки використанню цих систем і при поєднанні традиційних

методів навчання та інноваційних технологій, зокрема інформаційний та інтерактивних.

Особливості процесу засвоєння знань дають можливість використовувати інтерактивні методи під час викладення нового матеріалу, освоєння навичок, закріплення, узагальнення та систематизації знань. Тому шляхи впровадження інтерактивних методів навчання не обмежені. Наразі відбувається поступова адаптація традиційних форм і методів до дистанційного формату навчання.

Основна частина. Мета роботи – обґрунтування використання інтерактивних технологій під час дистанційного навчання у медичних ЗВО, ознайомлення з їхніми особливостями і специфікою.

Основними завданнями інтерактивних форм навчання є розвиток у студентів інтересу до дисциплін, які вивчаються, вміння аналізувати навчальну інформацію, глибше засвоєння навчального матеріалу, формування навичок самостійного пошуку шляхів вирішення навчальних завдань, вміння формулювати власну думку і доводити власну позицію, вміння дискутувати, взаємодія зі студентами і викладачем, формування навичок співпраці у команді, повага до інших, формування у студентів відношення щодо майбутньої професії [8, с. 72].

Ефективність інтерактивного навчання досягається при дотриманні основних принципів: активності (всі здобувачі задіяні у вирішенні проблеми); партнерства (взаємодія і взаємозбагачення); вільного вибору (можливість представити власну точку зору); відкритого зворотного зв'язку (можливість висловлювати свої погляди і розуміти ставлення інших до них); діяльності (навчання через досвід); проблемності (вирішення нових пізнавальних і практичних завдань) [1, с. 13].

У професійній підготовці інтерактивне навчання розглядається як спеціальна форма організації пізнавальної діяльності, спосіб пізнання, який здійснюється у формі сумісної роботи студентів. Усі учасники взаємодіють один з одним, обмінюються інформацією, разом вирішують проблему, оцінюють дії інших і власну поведінку, занурюються в реальну атмосферу ділового спілкування для вирішення проблеми [1, с. 14].

В освітньому процесі використовуються різні форми навчання, спрямовані на теоретичну і практичну підготовку здобувачів вищої освіти та на контроль їхніх знань і умінь. При організації інтерактивного навчання діяльність студентів може бути спланована в індивідуальній, парній та груповій формах. При роботі в групах навчальний матеріал засвоюється активніше через можливість обговорення з іншими студентами, взаємодопомогу і навчання один одного. При інтерактивному навчанні кожен студент бере участь у навчальному процесі, при цьому відбувається розвиток навичок міжособистісної взаємодії, індивідуальної і групової підзвітності. Робота в групах навчає вирішувати складні проблеми, які потребують колективної співпраці.

Оволодіння практичними навичками має велике значення у підготовці мабуть лікарів [2, с. 52]. Інтерактивні методи можуть сприяти підвищенню ефективності практичних занять, завдяки активному залученню всіх студентів у вирішення певного навчального завдання.

В нагоді можуть стати різноманітні інтерактивні методи, а саме: відпрацювання навичок, робота у групах, мозкові штурми, метод кейсів, інтерактивні презентації, аналіз історій і ситуацій, дерево рішень, карусель, симпозіум, пошук інформації, метод кейсів, використання віртуальних дошок тощо [9, с. 83].

Використовуючи метод «пошук інформації», можна роздати різні питання невеликим групам студентів, відповіді на які вони можуть знайти в різноманітних джерелах інформації, в тому числі і на Web-ресурсах. Надалі студенти діляться отриманою інформацією, при чому результат роботи групи залежить від діяльності кожного її учасника. Обговорення в групі значно підвищує активність, сприяє обміну думками, допомагає зважувати на позицію інших, розвиває навички активного слухання, співпраці, толерантності.

Дистанційний формат ускладнює відпрацювання практичних навичок. Першим кроком для реалізації цієї мети заняття має бути докладне пояснення суті навички, з якою метою вона використовується. Демонстрування навички можливе за допомогою відеодемонстрації чи з використанням Web-ресурсів. За можливості практичного виконання робота може проводитися в парах, трійках або малих групах, щоб кожен учасник мав можливість повправлятися. Закріплення матеріалу можна проводити в домашніх завданнях та на наступних заняттях.

Дієвим методом активізації навчальної діяльності є «мозковий штурм». Для його організації учасникам формулюється ситуація чи проблема, яка має бути вирішена за короткий проміжок часу. Основним завданням є напрацювання більшої кількості різноманітних ідей, синтез кращих рішень. Під час обговорення не дозволяється критика навіть нереалістичних ідей, проте заохочується комбінування та моделювання різних рішень. Цей метод дозволяє залучати до обговорення зазвичай пасивних студентів, активізує творчі можливості, навчає приймати нестандартні рішення.

Метод кейсів або метод ситуаційного аналізу може використовуватися при розгляді історій хвороби. Цей метод ґрунтується на реальному фактичному матеріалі [10, с. 38]. Учасники повинні проаналізувати і обговорити всі аспекти анамнезу хвороби, вибрати відповідні методи діагностики, і, залежно від результатів лабораторних досліджень, призначити лікування. Перевагами цього методу є можливість набути навички комплексного аналізу проблеми, приймати зважені рішення, співпрацювати у групі.

Для організації групової роботи студентів можна використовувати віртуальні електронні дошки [11, с. 15]. Існує велика кількість Web-ресурсів, за

допомогою яких можна створювати різні електронні документи (зображення, графіки, тексти, презентації, відеоматеріали тощо), працюючи в групах. Інтерактивні on-line-дошки підвищують мотивацію здобувачів освіти і роблять навчання цікавим і творчим процесом. Такі дошки дають більше можливостей для участі у колективній роботі, розвиваючи особисті і колективні навички. Програмне забезпечення дошки дозволяє не тільки забезпечити динамічне подання матеріалу, багаторазове його застосування, зберігання інформації, а й спрощує перевірку засвоєння знань і навичок студентів. Сумісне використання єдиного гіперпростору надає можливість творчого співробітництва викладачів і студентів у процесі освоєння практичних навичок. Одним з таких мультимедійних ресурсів є Padlet, в якому можна спільно створювати і редагувати інформацію. Цей веб-сервіс можна використовувати для розміщення навчальної інформації та завдань, для «мозкового штурму», для спільного та індивідуального виконання домашніх завдань, для оцінювання і коментарів. На цій віртуальній дошці можна створювати необмежену кількість сторінок і зберігати їх. Дуже зручно також проводити контроль знань студентів. Для цього заздалегідь слід підготувати завдання у вигляді, наприклад, зображень, фото, схем тощо. Під час заняття розподілити студентів по групах, кожна з яких має охарактеризувати певні зображення чи надати опис методу, процесу, мікроорганізму, процедури тощо. Пояснення студенти можуть надавати у вигляді наліпок під зображеннями. Викладач таким чином зможе одночасно контролювати виконання завдання всіма студентами групи. Використання on-line-дошок у навчальній діяльності сприяє творчому вирішенню завдань, формуванню навичок, конструктивному спілкуванню і співпраці.

Висновки. Використання інтерактивних технологій у навчальному процесі дозволяє зробити заняття насиченими різноманітними формами і методами діяльності, спрямованими на кожного студента. Інтерактивні методи навчання розвивають навички як самостійної, так і сумісної роботи в колективі, сприяють підвищенню мотивації, ефективному засвоєнню матеріалу, особистісному розвитку, дають можливість розуміння специфіки професійної діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Головенко Л.О. Сутність інтерактивного навчання. Актуальні проблеми сучасної науки та наукових досліджень: зб. наук. пр. Вип. 11 (14). Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2019. С. 12-15.
2. Киричок І.В. Особливості використання цифрових технологій в освітньому процесі студентами-медиками. Іноваційні технології навчання: досвід впровадження та перспективи розвитку: LIV навчально-методична конференція ХНМУ, 17 березня 2021 року. Харків: ХНМУ, 2021. С. 51-54.

3. Костюк М.І. Актуальні проблеми професійної освіти та інформаційних технологій навчання. Актуальні проблеми сучасної науки та наукових досліджень: зб. наук. пр. Вип. 11 (14). Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2019. С. 37-40.
4. Нагорний В.В., Донченко А.О., Нагорна Н.О. Застосування цифровізації навчального простору в закладі вищої освіти. Інновації медичної освіти: перспективи, виклики та можливості. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Запоріжжя, 21 січня 2022 р. С. 411-417.
5. Матвієнко Я.О., Кобися В.М. Використання інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі. Актуальні проблеми сучасної науки та наукових досліджень: зб. наук. пр. Вип. 11 (14). Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2019. С. 48-50.
6. Ждан В.М., Лебідь В.Г., Бабаніна М.Ю., Кирян О.А., Ткаченко М.В. Аспекти дистанційного навчання в закладах вищої медичної освіти в сучасних умовах. Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні питання лінгводидактики, психології і педагогіки вищої школи», Полтава, 24-25 листопада 2022 р. С. 6-10.
7. Ольховська О.М., Колесник Я.В. Особливості викладання клінічних дисциплін в умовах воєнного стану: актуальні питання педагогіки вищої медичної освіти. Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Харків, 21 березня 2023 року. С. 204-206.
8. Шевчук І.В., Гордійчук С.В. Досвід застосування інтерактивних технологій при підготовці майбутніх медичних фахівців. Сучасні концепції викладання природничих дисциплін в медичних освітніх закладах: Матеріали XIV Міжнародної науково-методичної інтернет-конференції, м. Харків, 14-15 грудня 2021 року. Харків: ХНМУ, 2021. С. 72-73.
9. Тюпова А.І. Використання інтерактивних технологій у закладах вищої освіти. Сучасні концепції викладання природничих дисциплін у медичних освітніх закладах: матеріали XIII міжнародної науково-методичної інтернет-конференції, м. Харків, 25 листопада 2020 року. Харків: ХМУ, 2020. С. 83-84.
10. Кіреєв І.В., Жаботинська Н.В., Хижняк В.М. Застосування методу case-study в організації практичного заняття для студентів спеціальності 227 фізична терапія, ерготерапія. Сучасні концепції викладання природничих дисциплін в медичних освітніх закладах: Матеріали XIV Міжнародної науково-методичної інтернет-конференції, м. Харків, 14-15 грудня 2021 року. Харків: ХНМУ, 2021. С. 40-41.
11. Кобися А.П., Грінберг О.І. Створення інтерактивних вправ у середовищах LearningApps, Padlet, Zondle та використання на уроках у початковій школі. Актуальні проблеми сучасної науки і наукових досліджень: зб. наук. праць. Вип. 11 (14). Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2019. С. 15-18.